

ЗАКРИТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В РАЗІ СМЕРТІ ОСОБИ, ЯКА НЕ НАБУЛА ПРОЦЕСУАЛЬНОГО СТАТУСУ ПІДОЗРЮВАНОВОГО

КОВАЛЬЧУК Сергій Олександрович - завідувач кафедри кримінального процесу та криміналістики Івано-Франківського юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, професор

orcid.org/0000-0001-6285-099X

УДК 343.135

DOI 10.32782/LAW.UA.2021.3.32

Низці теоретичних і практичних аспектів проблематики закриття кримінального провадження на підставі пункту 5 частини 1 статті 284 КПК України, притаманний дискусійний характер. Одним із них є можливість прийняття такого процесуального рішення щодо особи, яка на момент смерті не набула процесуального статусу підозрюваного.

Актуальність зазначеної проблематики зумовила постановку як мети статті визначення механізму закриття кримінального провадження в разі смерті особи, яка не набула процесуального статусу підозрюваного.

Узагальнюються теоретичні підходи стосовно можливості закриття кримінального провадження на підставі пункту 5 частини 1 статті 284 КПК України щодо такої особи. Досліджується судова практика, сформована за результатами розгляду скарг на постанови про закриття кримінального провадження з підстави, передбаченої пунктом 5 частини 1 статті 284 КПК України (під час досудового розслідування), та клопотань про його закриття з цієї підстави (у ході підготовчого провадження), а також відповідна практика Європейського суду з прав людини.

Вказується, що смерть особи виключає можливість її притягнення до кримінальної відповідальності, а особа, якій не було здійснено повідомлення про підозру, не потребує реабілітації, оскільки вона вважається такою, що не притягувалася до кримінальної відповідальності. Відповідно, смерть особи, яка не набула процесуального статусу підозрюваного, може призводити до закриття кримінального провадження на підставі пункту 2 частини 1

статті 284 КПК України (за наявності доказів, що вказують на вчинення кримінального правопорушення померлою особою та відсутності підстав для притягнення до кримінальної відповідальності за його скоєння інших осіб), а за відсутності підстав для закриття кримінального провадження з цієї підстави – до продовження досудового розслідування у ньому в межах строків, визначених статтею 219 КПК України. У будь-якому випадку вчинення подальших процесуальних дій, спрямованих на доведення винуватості цієї особи та її притягнення до кримінальної відповідальності, навіть за наявності доказів, достатніх для її підозри у вчиненні кримінального правопорушення, в тому числі шляхом повідомлення про підозру, є неприпустимим.

Ключові слова: закриття кримінального провадження, підозрюваний, особа, яка на момент смерті не набула процесуального статусу підозрюваного, повідомлення про підозру.

Постановка проблеми

Смерть підозрюваного, обвинуваченого як одна з підстав закриття кримінального провадження передбачена законодавцем у пункті 5 частини 1 статті 284 КПК України, відповідно до якого воно закривається в разі, якщо помер підозрюваний, обвинувачений, крім випадків, якщо провадження є необхідним для реабілітації померлого [1]. На відміну від пункту 8 частини 1 статті 6 КПК України 1960 року, який вказував на закриття кримінальної справи щодо померлої особи незалежно від набуття нею процесуального статусу підозрюваного [2],

чинний кримінальний процесуальний закон пов'язує закриття кримінального провадження лише зі смертю підозрюваного, обвинуваченого та не передбачає можливості прийняття цього процесуального рішення щодо особи, яка на момент смерті не набула процесуального статусу підозрюваного.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

До проблематики закриття кримінального провадження на підставі пункту 5 частини 1 статті 284 КПК України звертаються Ю. Азаров, І. Басиста, І. Гловюк, В. Дрозд, О. Задоєнко, О. Капліна, М. Климчук, Д. Куценко, І. Рогатюк, К. Токаренко, О. Торбас та інші вітчизняні вчені. Водночас, незважаючи на ґрунтовність наукових розробок, низці питань, пов'язаних з ухваленням вказаного процесуального рішення, притаманний дискусійний характер.

Постановка завдання

Метою статті є визначення механізму закриття кримінального провадження в разі смерті особи, яка не набула процесуального статусу підозрюваного.

Виклад основного матеріалу

Наявність у пункті 5 частини 1 статті 284 КПК України вказівки на закриття на його підставі кримінального провадження щодо підозрюваного, обвинуваченого призвела до виникнення наукової дискусії стосовно можливості прийняття такого процесуального рішення щодо особи, яка на момент смерті не набула процесуального статусу підозрюваного.

Перша група вчених констатує неможливість закриття кримінального провадження на підставі пункту 5 частини 1 статті 284 КПК України щодо особи, яка на момент смерті не набула процесуального статусу підозрюваного, але не надає відповіді на питання про можливість його закриття з інших підстав, передбачених частиною 1 зазначеної статті, або про напрями подальшої процесуальної діяльності слідчого, дізнавача, прокурора у цьому кримінальному провадженні. Так, на осно-

ві аналізу норм статті 42 КПК України О. Торбас відзначає, що закриття кримінального провадження на підставі пункту 5 частини 1 статті 284 КПК України можливе тільки щодо підозрюваного чи обвинуваченого [3, с. 41]. Уточнюючи таку позицію, Ю. Азаров і М. Климчук вказують, що в разі, якщо особі не повідомлялося про підозру у встановленому КПК України порядку, але зібрано достатньо доказів для її підозри у вчиненні кримінального правопорушення, неможливо закрити таке кримінальне провадження (оскільки померла особа не має статусу підозрюваного), а також здійснити повідомлення про підозру [4, с. 120].

Друга, більш чисельна група вчених обґрунтовує можливість закриття кримінального провадження на підставі пункту 5 частини 1 статті 284 КПК України щодо вказаної особи за умови внесення змін до КПК України у частині уточнення або наведеної підстави закриття кримінального провадження, або порядку вручення письмового повідомлення про підозру, визначеного статтею 278 КПК України. Так, І. Гловюк пропонує викласти пункт 5 частини 1 статті 284 КПК України у такій редакції: «5) помер підозрюваний або особа, щодо якої складено, однак не вручено повідомлення про підозру через її смерть, обвинувачений, крім випадків, якщо провадження є необхідним для реабілітації померлого» [5, с. 58], звертаючи, таким чином, увагу на можливість закриття кримінального провадження з цієї підстави за умови складання письмового повідомлення про підозру до моменту смерті особи. Наводячи алгоритм дій слідчого, прокурора в разі смерті особи до набуття нею процесуального статусу підозрюваного, О. Капліна обґрунтовує доцільність складання письмового повідомлення про підозру за наявності достатніх доказів для підозри особи у вчиненні злочину та прийняття постанови про неможливість його вручення у зв'язку зі смертю особи, яка вчинила злочин [6, с. 58-59], тобто вказує на можливість складання письмового повідомлення про підозру після смерті цієї особи. І. Рогатюк вважає за доцільне доповнити частину 1 статті 278 КПК України реченням другим у такій ре-

дакції: «Письмове повідомлення про підозру стосовно особи, яка померла та щодо якої наявні достатні докази для її підозри у вчиненні кримінального правопорушення, вручається її захиснику та надсилається за її останнім місцем проживання» [7, с. 548-549], але не конкретизує момент його складання.

Узагальнюючи наукові позиції, наведені в межах другого із вказаних підходів, О. Задоечко та Д. Куценко пропонують дві можливі конструкції внесення змін до КПК України: 1) шляхом внесення змін до пункту 5 частини 1 статті 284, виклавши її в такій редакції: «5) помер підозрюваний, обвинувачений, або особа, щодо якої після її смерті зібрано достатньо доказів причетності до вчинення злочину, крім випадків, якщо провадження є необхідним для реабілітації померлого»; 2) шляхом доповнення глави 22 статтею 278-1 у такій редакції: «Якщо у випадку, передбаченому пунктом третім частини першої статті 276 цього Кодексу, достатні докази для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення стали наявні після смерті такої особи, повідомлення про підозру померлої особи вручається її близьким родичам з роз'ясненням права вибору захисника, участь якого в такому провадженні буде обов'язковою, та правом вимагати продовження кримінального провадження для реабілітації померлої особи» [8, с. 37; 9, с. 333-334]. Тобто незалежно від пропонованої вченими конструкції, вони відзначають можливість отримання доказів, достатніх для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення, після її смерті, хоча в наведеній редакції пункту 5 частини 1 статті 284 КПК України не пов'язують закриття кримінального провадження щодо померлої особи зі складанням письмового повідомлення про підозру.

Третя група вчених вказує на доцільність закриття кримінального провадження на підставі пункту 5 частини 1 статті 284 КПК України щодо померлої особи незалежно від набуття нею процесуального статусу підозрюваного. Так, К. Токаренко вважає, що хоча зазначена підстава закриття кримінального провадження вказує на

процесуальний статус особи (підозрюваний, обвинувачений), проте смерть особи, яка вчинила злочин, тягне за собою закриття кримінального провадження незалежно від того, чи було їй оголошено про підозру чи ні [10, с. 113]. Таку позицію поділяють С. Благодир та А. Ляш, які вказують, що рішення про закриття кримінального провадження у випадках, якщо особа, котра вчинила кримінальне правопорушення, померла і їй не повідомлялося про підозру повинен приймати слідчий, та обґрунтовують доцільність внесення відповідних змін до статті 284 КПК України [11, с. 224-225]. У межах наведеного підходу дещо відмінну позицію відстоює В. Дрозд, яка наголошує, що в пункті 5 частини 1 статті 284 КПК України прямо визначено процесуальний статус особи, у зв'язку зі смертю якої кримінальне провадження підлягає закриттю – підозрюваний та обвинувачений, на підставі чого пропонує повернутися до формулювання, яке містив пункт 8 частини 1 статті 6 КПК України 1960 року, та викласти пункт 5 частини 1 статті 284 КПК України у такій редакції: «5) померла особа, яка вчинила кримінальне правопорушення, крім випадків, якщо провадження є необхідним для реабілітації померлого» [12, с. 206].

У судовій практиці, сформованій за результатами розгляду скарг на постанови про закриття кримінального провадження з підстави, передбаченої пунктом 5 частини 1 статті 284 КПК України (під час досудового розслідування), та клопотань про його закриття з цієї підстави (у ході підготовчого провадження), звертається увага на те, що можливість закриття кримінального провадження щодо померлої особи, яка на час смерті не мала статусу підозрюваного чи обвинуваченого, але стосовно якої органом досудового розслідування зібрано достатньо даних для підозри у вчиненні злочину, чинним кримінальним процесуальним законодавством не передбачена. Чинний КПК України не визначає можливості повідомлення про підозру особі, яка померла на момент встановлення в результаті доказування достатніх даних для такого повідомлення. Ураховуючи приписи частини 2 статті 61 Конституції України, згідно з

якою юридична відповідальність особи має індивідуальний характер, надання процесуального статусу підозрюваного чи обвинуваченого померлій особі вбачається неможливим. Така можливість, з огляду на статтю 6 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, може бути сприйнята як порушення деяких елементів права на справедливий суд, таких як: право бути негайно і детально поінформованим зрозумілою для нього мовою про характер і причини обвинувачення, висунутого проти нього; право захищати себе особисто чи використовувати юридичну допомогу захисника, вибраного на власний розсуд; право допитувати свідків обвинувачення [13; 14]. Вказуючи на неможливість виникнення кримінально-правового зв'язку між державою та особою, яка померла і до якої на момент смерті не було спрямовано жодних підозр (претензій кримінально-правового характеру) з боку держави [14; 15], суди відзначають, що у кримінальному провадженні необхідно розмежувати ситуації, за однією з яких особі було повідомлено про підозру, а потім настала її смерть, а за іншою – особа не мала процесуального статусу у провадженні, але після настання її смерті органами досудового розслідування було зібрано достатньо доказів для обґрунтованої підозри. У таких випадках не можна застосовувати аналогічні механізми щодо закриття кримінального провадження з наступних причин. У першому випадку особа вже набула статусу підозрюваного, тобто держава, хоч і первинно, проте висловила свої припущення щодо вчинення цієї особою кримінального правопорушення. Таким чином, особа стає учасником кримінального провадження у статусі підозрюваного та набуває низку прав і гарантій. У другому випадку особа могла не мати процесуального статусу у провадженні взагалі або бути допитаною як свідок. Найголовнішим є факт відсутності з боку держави, її уповноважених органів і посадових осіб будь-яких конкретизованих, письмових претензій з приводу вчинення нею кримінального правопорушення. У той самий час, факт смерті особи, втрата нею кримінальної процесуальної правосуб'єктності

не дозволяють, у контексті норм чинного кримінального і кримінального процесуального законодавства, спрямувати до померлого такі претензії [15].

Із урахуванням цих аргументів, суди першої інстанції задовольняють скарги і скасовують постанови про закриття кримінального провадження щодо померлої особи, яка не набула статусу підозрюваного, з підстави, передбаченої пунктом 5 частини 1 статті 284 КПК України [15], та відмовляють у задоволенні клопотань про закриття кримінального провадження з цієї підстави і повертають обвинувальний акт прокурору [13; 14]. Зазначені висновки поділяють і суди апеляційної інстанції, що залишають ухвали судів першої інстанції, якими обвинувальні акти повернуто прокурору, без змін, а апеляційні скарги – без задоволення [16].

Аналізуючи наведені теоретичні підходи і судову практику, потрібно відзначити, що смерть підозрюваного, обвинуваченого, з урахуванням змісту норми пункту 5 частини 1 статті 284 КПК України, є безумовною підставою закриття кримінального провадження за винятком випадків, якщо провадження є необхідним для реабілітації померлого [1]. Встановлення факту смерті підозрюваного, обвинуваченого за відсутності письмової заяви близьких родичів померлого про продовження провадження для його реабілітації призводить до закриття кримінального провадження під час досудового розслідування постановою прокурора, а в ході судового провадження – ухвалою суду першої або апеляційної інстанції чи постановою суду касаційної інстанції.

Стосовно можливості закриття кримінального провадження на підставі пункту 5 частини 1 статті 284 КПК України щодо особи, яка на момент смерті не набула процесуального статусу підозрюваного, необхідно вказати, що смерть особи виключає можливість її притягнення до кримінальної відповідальності, на що вказується як у доктрині кримінального процесу, так і в судовій практиці. Так, розглядаючи підставу закриття кримінального провадження, передбачену пунктом 5 частини 1 статті 284 КПК України, як наслідок дії норми статті

61 Конституції України, В. Дрозд відзначає, що смерть підозрюваного, обвинуваченого позбавляє сенсу подальше провадження щодо вчиненого ним кримінального правопорушення [12, с. 205]. Така сама позиція висловлюється судами першої інстанції, які наголошують, що померла особа не може бути суб'єктом кримінального правопорушення, а тому смерть особи, яка підозрюється, обвинувачується в учиненні кримінального правопорушення, виключає постановку питання про її кримінальну відповідальність, що відповідає вимогам статті 61 Конституції України [17].

На це звертається увага й у судовій практиці Європейського суду з прав людини, який в пунктах 281 – 284 рішення від 27.08.2019 р. у справі «Magnitskiy and Others v. Russia» дійшов висновку, що судовий розгляд справи щодо померлої особи неминуче суперечить принципам справедливого судового розгляду, оскільки за своєю природою він є несумісним із принципом рівності сторін і всіма гарантіями справедливого суду. Крім того, очевидним є те, що неможливо покарати особу, яка померла, і, принаймні, у цій мірі процес кримінального правосуддя знаходиться в глухому куті. Будь-яке покарання, накладене на померлу особу, принижує її гідність. Нарешті, судовий розгляд справи щодо померлої особи суперечить об'єкту та меті статті 6 Конвенції, а також принципам добросовісності та ефективності, властивим цій статті. Повертаючись до аргументів, висунутих Урядом, Суд визнає, що може існувати потреба в судовому розгляді кримінальних обвинувачень навіть щодо померлої особи, зокрема в разі реабілітаційного провадження, метою якого є виправити неправомірне засудження. Водночас, він вважає, що судовий розгляд повинен бути вільним від будь-яких ризиків посмертного засудження особи, винуватість якої не була встановлена судом, коли вона була живою. У світлі наведених зауважень Суд доходить висновку, що посмертне провадження проти пана Magnitskiy, яке завершилося його засудженням, порушило вимоги пункту 1 статті 6 Конвенції через притаманну їм несправедливість. Таким чином, Суд визнає,

що мало місце порушення вищезазначеного положення Конвенції. Крім того, беручи до уваги те, що перший заявник не постав перед судом і був засуджений посмертно, а також наведений у пункті 281 цього рішення висновок про те, що судовий розгляд справи щодо померлої особи неминуче суперечить усім гарантіям статті 6 Конвенції, Суд дійшов висновку, що мало місце порушення пункту 2 статті 6 [18].

Підстава закриття кримінального провадження, визначена пунктом 5 частини 1 статті 284 КПК України, є nereабілітуючою, у зв'язку з чим законодавець надає близьким родичам померлого право подати письмову заяву про продовження провадження для його реабілітації. Оскільки остання спрямована на встановлення невинуватості особи у вчиненні кримінального правопорушення та її поновлення у правах, законодавець обґрунтовано пов'язує вказану підставу закриття кримінального провадження зі смертю виключно підозрюваного, обвинуваченого. Більше того, притягнення до кримінальної відповідальності, відповідно до пункту 14 частини 1 статті 3 КПК України, починається з моменту повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення [1], у зв'язку з чим особа, якій не було здійснено таке повідомлення, не потребує реабілітації, оскільки вона вважається такою, що не притягувалася до кримінальної відповідальності.

Висновки

У разі смерті особи, яка не набула процесуального статусу підозрюваного, залежно від встановлених у кримінальному провадженні обставин: 1) воно закривається у зв'язку зі встановленням відсутності в діянні складу кримінального правопорушення (пункт 2 частини 1 статті 284 КПК України), якщо наявні докази вказують на вчинення кримінального правопорушення померлою особою та відсутні підстави для притягнення до кримінальної відповідальності за його скоєння інших осіб; 2) досудове розслідування у ньому продовжується в межах строків, визначених статті 219 КПК України, щодо інших осіб – співучасників

кримінального правопорушення (у тому числі тих, яким вручено повідомлення про підозру), а також з метою встановлення осіб, які його вчинили.

У будь-якому випадку вчинення подальших процесуальних дій, спрямованих на доведення винуватості особи, яка померла до набуття нею статусу підозрюваного, та її притягнення до кримінальної відповідальності, навіть за наявності доказів, достатніх для її підозри у вчиненні кримінального правопорушення, в тому числі шляхом повідомлення про підозру, є неприпустимим. Це зумовлено не лише неможливістю притягнення такої особи до кримінальної відповідальності, але й необхідністю забезпечення засади процесуальної економії. Припинення кримінального переслідування особи, яка померла, на думку Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду, дозволяє уникнути надмірного витрачання ресурсів держави, адже продовження такого переслідування виключно заради формального визнання померлого винуватим у вчиненні злочину, як правило, не має жодного практичного сенсу [19].

Література

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
2. Кримінально-процесуальний кодекс України від 28.12.1960 р. № 1001-05 (втратив чинність). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1001-05>.
3. Торбас О.О. *Форми закінчення досудового розслідування за Кримінальним процесуальним кодексом України: монографія*. Одеса: Юридична література, 2015. 168 с.
4. Азаров Ю.І., Климчук М.П. Проблеми питання закриття кримінального провадження під час досудового розслідування. *Юридична наука*. 2015. № 4. С. 115-122.
5. Гловюк І.В. Деякі питання закриття кримінального провадження щодо померлого підозрюваного, обвинуваченого. *Актуальні питання досудового розслідування та сучасні тенденції розвитку криміналістики: матеріали Міжнародної науково-практич-*

ної конференції (м. Харків, 5 грудня 2014 року). Харків: Харківський університет внутрішніх справ, 2014. С. 57-59.

6. Капліна О. Закриття кримінального провадження щодо померлої особи: проблеми усунення прогалин нормативного регулювання. *Вісник прокуратури*. 2016. № 8. С. 58-61.

7. Рогатюк І.В. Теоретичні, правові та праксеологічні основи кримінальної процесуальної діяльності прокурора у досудовому розслідуванні: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.09. К., 2018. 604 с.

8. Задоецько О.В. Встановлення після смерті винуватості особи у вчиненні кримінального правопорушення. *Вісник кримінального судочинства*. 2015. № 4. С. 32-38.

9. Задоецько О.В., Куценко Д.В. Проблемні питання здійснення кримінального провадження у разі смерті особи, стосовно якої зібрано достатньо доказів причетності до вчинення злочину після її смерті. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2015. Вип. 4. С. 324-335.

10. Токаренко К.В. Процесуальний порядок закриття кримінального провадження: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. К., 2016. 209 с.

11. Ляш А.О., Благодир С.М. Процесуальний порядок закриття кримінального провадження під час досудового розслідування. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького*. 2013. № 7. С. 223-228.

12. Дрозд В.Г. Теоретико-прикладні питання закриття кримінального провадження. *Юридичний бюлетень*. 2017. Вип. 5. С. 202-208.

13. Ухвала Краматорського міського суду Донецької області від 25.05.2020 р. у справі № 234/12275/19 (провадження № 1-кп/234/364/20). URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/89408230>.

14. Ухвала Тячівського районного суду Закарпатської області від 08.12.2020 р. у справі № 307/2286/20 (провадження № 1-кп/307/774/20). URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/93384621>.

15. Ухвала Придніпровського районного суду міста Черкаси від 15.07.2019 р.

у справі № 711/4279/19 (провадження № 1-кц/711/2146/19). URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/83051410>.

16. Ухвала Закарпатського апеляційного суду від 20.04.2021 р. у справі № 307/2286/20 (провадження № 11-кп/4806/6/21). URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/97021334>.

17. Вирок Іванківського районного суду Київської області від 17.05.2021 р. у справі № 366/113/18 (провадження № 1-кп/366/7/21). URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/96918280>.

18. Case of Magnitskiy and Others v. Russia: Judgment Judgment of the European Court of Human Rights from 27 August 2019. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-195527>.

19. Ухвала Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду від 16.01.2019 р. у справі № 761/33482/16-к (провадження № 51-4744кмо18). URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/79314140>.

SUMMARY

A number of theoretical and practical aspects of the issue of closing criminal proceedings on the basis of Item 5 of Part 1 of Article 284 of the CPC of Ukraine are inherently debatable. One of them is the possibility of making such a procedural decision regarding a person who at the time of death did not acquire the procedural status of a suspect.

The relevance of the mentioned issues led to the setting as the purpose of the article to determine the mechanism for closing criminal proceedings in the event of the death of a person who did not acquire the procedural status of a suspect.

Theoretical approaches regarding the possibility of closing criminal proceedings on the basis of Item 5 of Part 1 of Article 284 of the CPC of Ukraine against such a person are summarized. The judicial practice formed as a result of the review of appeals against resolutions on the closure of criminal proceedings on the grounds provided for in Item 5 of Part 1 of Article 284 of the CPC of Ukraine (during the pre-trial investigation) and petitions for its closure on this basis (during the preparatory proceedings), as well as the relevant practice of the European Court of Human Rights, is being studied.

It is indicated that the death of a person excludes the possibility of bringing him or her to criminal responsibility, and a person who was not notified of suspicion does not need rehabilitation, since he or she is considered not to have been brought to criminal responsibility. Accordingly, the death of a person who has not acquired the procedural status of a suspect can lead to the closure of criminal proceedings on the basis of Item 2 of Part 1 of Article 284 of the CPC of Ukraine (in the presence of evidence indicating the commission of a criminal offense by the deceased person and the absence of grounds for criminal prosecution for its perpetration by other persons), and in the absence of grounds for closing the criminal proceedings on this basis – until the continuation of the pre-trial investigation in it within the time limits specified by Article 219 of the CPC of Ukraine. In any case, taking further procedural actions aimed at proving the guilt of this person and bringing him or her to criminal liability, even in the presence of evidence sufficient to suspect him of committing a criminal offense, including through a notification of suspicion, is inadmissible.

Key words: closure of criminal proceedings, suspect, person who at the time of death did not acquire the procedural status of a suspect, notification of suspicion.